

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОРТФЕЛЬ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ

Гайдай Г.Г., Національний транспортний університет, Київ, Україна, ania-gy@ukr.net, orcid.org/0000-0002-1731-9056

INVESTMENT PORTFOLIO OF THE ENTERPRISE AS AN IMPORTANT COMPONENT OF INVESTMENT STRATEGY

Gaidai G. G., National Transport University, Kyiv, Ukraine, ania-gy@ukr.net, orcid.org/0000-0002-1731-9056

ИНВЕСТИЦИОННИЙ ПОРТФЕЛЬ ПРЕДПРИЯТИЯ КАК ВАЖНАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ СТРАТЕГИИ

Гайдай А.Г., Национальный транспортный университет, Киев, Украина, ania-gy@ukr.net, orcid.org/0000-0002-1731-9056

Постановка проблеми.

Інвестиційна діяльність підприємства є необхідною і важливою складовою його господарської діяльності, забезпечує відтворення основного капіталу та зменшує ризики завдяки диверсифікації. Тому для багатьох підприємств актуальним питанням є формування і ефективне управління інвестиційним портфелем з метою максимізації майбутніх економічних вигод і мінімізації ризиків.

Метою даної статті є аналіз теоретичних підходів до формування інвестиційного портфелю та розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності управління інвестиційним портфелем на рівні підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання, пов'язані з інвестиційним портфелем підприємства та формуванням на його основі комплексу стратегічних інвестиційних рішень, розглянуті у працях відомих учених – економістів: І.Бланка, Е. Бріггема, В.Геєця, Г.Мунцеля, А.Пересади, В.Пономаренка, П.Перерви, Р.Фатхутдинова, У.Шарпа, В.Шеремета та ін. Але, слід відзначити, що питання вибору найбільш раціональних шляхів управління інвестиційним портфелем на рівні підприємства досліджені недостатньо, тому потребують подальших зусиль у напрямку розробки нових пропозицій.

Інвестиційна стратегія – один з найважливіших факторів забезпечення ефективного розвитку підприємства у відповідності до загальної стратегії. Вона завжди пов'язана з поточним станом підприємства, його діючою технічною, технологічною та фінансовою базою, існуючою фінансово-господарською діяльністю.

Стратегія дає відповіді на головні питання, що стоять перед підприємством:

- продовжувати чи змінювати існуючу діяльність;
- в яких напрямках змінювати;
- в яких обсягах продовжувати чи змінювати виробництво продукції (послуг);
- які це дасть результати через рік, два, п'ять;
- які кошти для такого розвитку потрібні, та їх джерела.

Інвестиційна стратегія визначає можливості поліпшення результатів господарювання суб'єкта за допомогою інвестицій, тобто окреслює напрями інвестування з метою одержання прибутку і збільшення власних активів. Інвестиційна стратегія передбачає: головні цілі інвестиційної політики щодо доходності, ліквідності, ризику та зростання капіталу; відповідальних за проведення політики та їх обов'язки; рекомендації стосовно складу активів інвестиційного портфелю, видів цінних паперів, їх інвестиційних якостей; умови придбання та продажу активів, строків їх зберігання і переміщення з одного портфелю в інший; правила обліку, додержання нормативів, звітності, комп'ютерного забезпечення; способи управління інвестиційним портфелем та підтримки відповідних пропорцій між первинним та вторинним резервами цінних паперів (активів), їх використання суворо за призначенням. [4].

Структура обраної інвестиційної стратегії втілюється у поняття інвестиційного портфеля, тобто спеціально підбраного набору конкретних інвестиційних проектів, що прийняті до реалізації.

Інвестиційним портфелем підприємства називають сформовану відповідно з інвестиційними цілями інвестора сукупність об'єктів інвестування, що розглядається як цілісний об'єкт управління. Основне завдання портфельного інвестування полягає у створенні оптимальних умов інвестування, забезпечуючи при цьому портфелю інвестицій такі інвестиційні характеристики, досягти які неможливо при розміщенні коштів в окремо взятій об'єкт. У процесі формування портфеля шляхом комбінування інвестиційних активів досягається нова інвестиційна якість: забезпечується необхідний рівень доходу при заданому рівні ризику. [1]

Основною метою інвестиційної діяльності на підприємстві, так само як і основною метою формування інвестиційного портфеля, є забезпечення реалізації його інвестиційної стратегії. Так, якщо інвестиційна стратегія підприємства націлена на розширення діяльності (збільшення обсягу виробництва і реалізації продукції чи послуг, що надаються), то основні інвестиції будуть направлені в інвестиційні проекти або в активи, пов'язані з виробництвом, а наявні (плановані) вкладення в інші об'єкти (у цінні папери або банківські вклади) будуть носити по відношенню до них підлеглий характер, що відіб'ється, наприклад, на термінах, обсягах розміщення. [3]

Інвестиційний портфель – це цілеспрямовано сформована сукупність об'єктів реального і фінансового інвестування, призначених для здійснення інвестиційної діяльності у відповідності з розробленою інвестиційною стратегією підприємства.

Ефективне управління інвестиційним портфелем створює джерела акумулювання капіталу у виробничу сферу підприємства, розвиток соціально-побутових інфраструктур. Крім того, активізація інвестиційної діяльності підприємств в галузі портфельного інвестування сприяє прискоренню розвитку фондового ринку України, структурній перебудові економіки. Тому вдосконалення інвестиційної діяльності підприємства як інвестора, що здійснює як реальні, так і фінансові інвестиції, формуючи таким чином власний інвестиційний портфель, є запорукою його успішної діяльності в конкурентному ринковому середовищі

Досягнення конкретного рівня прибутковості передбачає отримання регулярного доходу в поточному періоді, як правило, із заздалегідь установленною періодичністю. Це можуть бути виплати відсотків по банківським депозитним вкладом, плановані доходи від експлуатації об'єктів реального інвестування, дивіденди і відсотки, отримані по акціях і облігаціях. Отримання поточного доходу впливає на платоспроможність компанії та приймається в розрахунок при плануванні грошових потоків. Дана мета є основною при формуванні портфеля, особливо в ситуації короткострокового розміщення коштів. [8]

Портфель реальних інвестиційних проектів формується інвесторами, що здійснюють виробничу діяльність, і включає об'єкти реального інвестування всіх видів. Формування і реалізація портфеля цих проектів забезпечують високі темпи розвитку цих підприємств, створення додаткових робочих місць, формування високого іміджу і певну державну підтримку інвестиційної діяльності. У той же час порівняно з іншими видами інвестиційних портфелів портфель реальних інвестиційних проектів зазвичай найбільш капіталомісткий, більш ризиковий з-за тривалості реалізації, а також найбільш складний і трудомісткий у виконанні. Це обумовлює високий рівень вимог до його формування, ретельність відбору кожного включається в нього інвестиційного проекту. [5]

Класифікація інвестиційних портфелів за пріоритетними цілям інвестування пов'язана насамперед з реалізацією інвестиційної стратегії підприємства і певною мірою з позицією її керівництва в управлінні інвестиціями.

Портфель зростання формується з метою приросту капітальної вартості портфеля разом з отриманням дивідендів і складається головним чином з об'єктів інвестування, що забезпечують досягнення високих темпів зростання капіталу (як правило, з акцій компаній зі зростаючою курсовою вартістю).

Портфель доходу орієнтований на отримання поточного доходу – відсоткових і дивідендних виплат. Він складається в основному з об'єктів інвестування, які забезпечують отримання доходу в поточному періоді (акції, які характеризуються помірним зростанням курсової вартості і високими дивідендами, облігації та інші папери, відмінною рисою яких є виплата поточних доходів).

Консервативний портфель включає в основному об'єкти інвестування з середніми (а іноді і мінімальними) значеннями рівнів ризику (відповідно темпи зростання доходу і капіталу за такими об'єктами інвестування значно нижче).

Перераховані типи портфелів мають ряд проміжних різновидів. Портфелі розвитку і доходу при максимальних значеннях своїх цільових показників називаються іноді агресивними портфелями.

Класифікація інвестиційних портфельів за досягнутого відповідності цілям інвестування пов'язана насамперед із процесом реалізації цілей їх формування.

Збалансований портфель характеризується повною реалізацією цілей інвестора шляхом відбору інвестиційних проектів або фінансових інструментів, найбільш повно відповідають цим цілям.

Незбалансований портфель характеризується невідповідністю його складу поставленим цілям формування. Різновидом незбалансованого портфеля є розбалансований портфель, який є раніше збалансований (оптимізований) портфель, вже не задовольняє інвестора у зв'язку з істотною зміною зовнішніх умов інвестиційної діяльності (наприклад, умов оподаткування) або внутрішніх факторів (наприклад, значною затримкою реалізації окремих реальних інвестиційних проектів) .[6]

Для створення портфеля цінних паперів досить вибрати в якості об'єкта інвестування якийсь один їх вигляд (наприклад, інвестувати кошти в облигації одного емітента однієї серії в кількості 20 шт.). Однак найбільш поширеною формою є диверсифікований портфель, що складається із сукупності активів. Застосування диверсифікації дозволяє знизити інвестиційні ризики у портфелі.[9]

Існує низка ризиків, пов'язаних з цінними паперами. Загальний ризик являє собою суму всіх ризиків, пов'язаних із здійсненням інвестицій. Для теорії управління портфелем цінних паперів основне значення має розподіл ризику на ринковий (систематичний) і специфічний (несистематичний) ризик. Ринковий (систематичний) ризик виникає під впливом загальних чинників, які зачіпають ринок в цілому. Оскільки в цьому випадку охоплюються всі підприємства-емітенти, представлені на ринку, то очевидно, що систематичний ризик не можна усунути диверсифікацією, тобто розподілом інвестицій між цінними паперами різних компаній і галузей. Специфічний (несистематичний) ризик виникає під впливом унікальних, специфічних для окремої компанії чи галузі факторів і впливає на доходи окремих цінних паперів. Тому специфічний ризик може бути скорочений шляхом диверсифікації, тобто розподілу інвестицій між цінними паперами різних компаній чи галузей, по-різному реагують на економічні події.

Таким чином, диверсифікація – свідоме комбінування інвестиційних об'єктів, при якому досягається не просто їх різноманітність, але і певний взаємозв'язок між прибутковістю і ризиком.

Інвестори, формуючи портфель, прагнуть максимізувати очікувану прибутковість своїх інвестицій при певному прийнятному для них рівні ризику (і навпаки, мінімізувати ризик при очікуваному рівні прибутковості). Портфель, що задовольняє цим вимогам, називається ефективним портфелем. Найбільш бажаний для інвестора ефективний портфель є оптимальним.

Інвестор обере свій оптимальний портфель з безлічі портфельів, кожен з яких забезпечує: максимальну очікувану прибутковість для деякого рівня ризику; мінімальний ризик для деякого значення очікуваної прибутковості.

Набір портфельів, що задовольняє цим двом умовам, називається ефективним безліччю. Причому особливу важливість мають портфелі, які розташовані на кордоні цієї множини.

Для вимірювання ризику, пов'язаного з окремим цінним папером, досить таких показників, як варіація або стандартне відхилення. Але у випадку портфеля ми повинні брати до уваги їх взаємний ризик, або коваріацію. Для розрахунку коваріації з використанням фактичних даних про доходи цінних паперів використовують наступну формулу(1):

$$\text{COV}_{xy} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (k_x - \bar{k}_x)(k_y - \bar{k}_y) \quad (1)$$

COV_{xy} – коваріація між акцією x та y

k_x – норма доходу по акції x

k_y – норма доходу по акції y

$\bar{k}_x$ – очікувана норма доходу по акції x

$\bar{k}_y$ – очікувана норма доходу по акції y

n- число варіантів (спостережень)

Якщо одна із змінних x або y нижче середньої, а інша – вище, то коваріація буде негативною.

У загальному вигляді формула для розрахунку коваріації буде виглядати наступним чином(2)[11]:

$$\text{COV}_{xy} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n p_i \times (k_x - \bar{k}_x)(k_y - \bar{k}_y) \quad (2)$$

де P_i – імовірність настання i-го варіанта

Іншим показником, що використовуються для аналізу портфеля цінних паперів, є коефіцієнт кореляції. Нагадаємо, що кореляцією називається тенденція двох змінних міняти свої значення взаємопов'язаним чином. Ця тенденція вимірюється коефіцієнтом кореляції r , який може варіюватися від $+1,0$ (коли значення двох змінних змінюються абсолютно синхронно, тобто змінюються в одному і тому ж напрямку) до $-1,0$ (коли значення змінних змінюються в точно протилежних напрямках). Нульовий коефіцієнт кореляції показує, що зміна однієї змінної не залежить від зміни іншої.

Коефіцієнт кореляції (r_{xy}) визначається наступним чином(3):

$$r_{xy} = \frac{COV_{xy}}{\sigma_x \sigma_y} \quad (3)$$

де σ_x , σ_y – стандартне відхилення доходності цінного паперу.

Ефективна диверсифікація передбачає об'єднання цінних паперів з коефіцієнтом кореляції менше одиниці без істотного зниження прибутковості по портфелю. Загалом, чим нижче коефіцієнт кореляції цінних паперів, що входять у портфель, тим менш ризикованим буде портфель. Це справедливо, незалежно від того, наскільки ризикованими є ці цінні папери, взяті окремо, тобто недостатньо інвестувати просто в якомога більшу кількість цінних паперів, потрібно вміти правильно вибирати ці цінні папери. Така диверсифікація в економічній літературі носить назву «диво диверсифікації». Наприклад, інвестування в акції компанії «Форд» і «Нестле» є раціональною диверсифікацією, чого не можна сказати, наприклад, про вкладення коштів у цінні папери «Форд» і «Фольксваген» (одна галузь). Одночасні інвестиції в акції компанії «Форд» та «Шелл» також недоцільні, оскільки продукція таких компаній взаємопов'язана.

Аналіз реальної ситуації на біржах провідних країн показує, що, як правило, велика частина різних груп акцій має позитивний коефіцієнт кореляції, хоча, звичайно, не на рівні $r = +1$. Наприклад, на Нью-Йоркській фондовій біржі коефіцієнт кореляції цін двох випадковим чином вибраних груп акцій становить від $+0,5$ до $+0,7$.

Отже, ризик по портфелю, що складається з двох цінних паперів, може бути визначено за формулою (4):

$$\sigma_p = \sqrt{\sigma_x^2 d_x^2 + \sigma_y^2 d_y^2 + 2d_x d_y (r_{xy} \sigma_x \sigma_y)} \quad (4)$$

де σ_p – стандартна девіація по портфелю;

d_x – частка акції x в портфелі;

d_y – частка акції y в портфелі;

σ_x – стандартна девіація акції x ,

σ_y – стандартна девіація акції y ,

r – коефіцієнт кореляції між акціями x та y .

Перехід від портфеля з двох цінних паперів до портфеля з n паперів передбачає: по-перше, величезний обсяг необхідних обчислень та в зв'язку з цим важливість використання комп'ютера і створеного алгоритму, по-друге, збільшення обсягу вихідної інформації, необхідної для аналітика. Тому на практиці частіше використовується модель, в основу якої покладена кореляція доходів окремого виду інвестицій з деяким «індексом», а не з усіма іншими об'єктами інвестування, взятими окремо, а також модель ціноутворення на капітальні активи. [10]

Модель ціноутворення на капітальні активи (САРМ) ґрунтується на тому факті, що інвестори, які вкладають свої кошти в ризикові активи, очікують деякого додаткового доходу, що перевищує безризикову ставку доходу, як компенсацію за ризик володіння цими активами. Подібна вимога описується технічним терміном «неприйняття ризику» (risk aversion). Не приймають ризик інвестори не обов'язково уникають його. Проте вони вимагають компенсацію у формі додаткового очікуваного доходу за прийняття ризику по інвестиціям, прибутковість по яких не є гарантованою.

Іншими словами, САРМ припускає, що норма доходу по ризиковому активу складається з норми доходу за безризикового активу (безризикової ставки) і премії за ризик, яка пов'язана з рівнем ризику по даного активу.

Фундаментальне припущення, покладене в основу даної моделі, полягає в тому, що та частина очікуваного доходу за цінним папером або іншому ризикового активу, яка припадає на премію за ризик, є функцією пов'язаного з даним активом систематичного ризику. Оскільки специфічний ризик досить легко можна усунути диверсифікацією портфеля, то з точки зору ринку він не є необхідним. А

раз так, то ринок «не винагороджує» інвестора за цей ризик; винагороду за ризик залежить тільки від систематичного ризику. [7]

Для вимірювання величини систематичного ризику існує спеціальний показник – коефіцієнт β . Він характеризує нестійкість (мінливість) доходу окремого цінного паперу або іншого фінансового інструмента щодо прибутковості ринкового портфеля. У західних країнах дані по β -коефіцієнту публікуються у відкритій пресі, але його можна розрахувати, використовуючи наступну формулу(5) [2]:

$$\beta = \frac{r_x \delta_y}{\delta} \quad (5)$$

де r_x – кореляція між прибутковістю цінного паперу x і середнім рівнем прибутковості цінних паперів на ринку;

δ_y – стандартне відхилення доходності за конкретного цінного папері;

σ – стандартне відхилення прибутковості з ринку цінних паперів в цілому.

Рівень ризику окремих цінних паперів визначається на основі таких значень:

$\beta = 1$ – середній рівень ризику;

$\beta > 1$ – високий рівень ризику;

$\beta < 1$ – низький рівень ризику.

Таким чином можна сформулювати основні постулати, на яких побудована класична портфельна теорія:

1. Ринок складається з кінцевого числа активів, прибутковості, які для заданого періоду вважаються випадковими величинами.

2. Інвестор у стані, наприклад, виходячи зі статистичних даних, отримати оцінку очікуваних (середніх) значень доходностей та їх попарних коваріацій і ступенів можливої диверсифікації ризику.

3. Інвестор може сформувати будь-які допустимі (для даної моделі) портфелі з наявних на ринку активів. Прибутковість портфелів є також випадковою величиною.

4. Порівняння обраних портфелів базується тільки на двох критеріях: середньої прибутковості і ризику.

5. Інвестор не схильний до ризику: з двох портфелів з однаковою прибутковістю він обов'язково вибере портфель з меншим ризиком.

При формуванні інвестиційного портфеля підприємства керуються відповідними принципами в залежності від виду портфеля, мети інвестування, рівня ризику та ліквідності:

- відповідності складу портфеля інвестиційній стратегії;
- забезпечення відповідності портфеля інвестиційним ресурсам;
- оптимізації співвідношення доходності та ризику;
- оптимізація співвідношення доходності та ліквідності;
- керуваності інвестиційним портфелем

Висновки.

В рамках дослідження було визначено, що для підвищення ефективності управління інвестиційним портфелем на рівні підприємства необхідно:

- розробити комплекс заходів, що дозволяють підприємству вчасно та з мінімальними втратами продати фінансові активи та/або вийти з інвестиційних проєктів;
- конкретизувати етапи управління інвестиційним портфелем. Слід особливо звернути увагу на етап управління портфелем та етап оцінки ефективності портфеля;
- визначитися зі ступенем диверсифікації портфеля інвестицій в залежності від стратегічних пріоритетів підприємства;
- якщо підприємство має наміри і можливості інвестувати значну частину активів у портфельні інвестиції, то варто співпрацювати в цьому напрямі з інституційними інвесторами – професійними учасниками фондового ринку.

Реалізація запропонованих заходів дозволить підвищити економічну доцільність та ефективність здійснення інвестиційної діяльності.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Дука А.П. Теорія і практика інвестиційної діяльності. Інвестування: Навч. посіб. – К.: Каравела, 2007.- С.339-344.

2. Максимова В.Ф. Інвестиційний менеджмент. – М.: Московська фінансово-промислова академія, 2005. – С. 14 – 53. [in Russian]
3. Мильніков В. В. Інвестиційний менеджмент. – М.: Академічний проспект, 2002. – С. 176 – 192. [in Russian]
4. Інвестиції / Под ред. Г.П. Подшиваленко, Н.І. Лахметкіної, М.В. Макарової и др. – М.: КНОРУС, 2006. – С. 153 – 187. [in Russian]
5. Інвестиції / Под ред. М.В. Чиненова. – М.: КНОРУС, 2007. – С.119 – 141. [in Ukrainian]
6. Інвестиційна діяльність / За ред. Г. П. Подшиваленко і Н. В. Кисельової. – М.: КНОРУС, 2006. – С. 317 – 343.
7. Антонов С. Український фондовий ринок // Економічна правда. – 02.06.2010. – www.epravda.com.ua
8. М. Довбенко, О.Довбенко. Сучасна теорія портфельних інвестицій // Економіка України. – 2005. – №4. – С. 81-92].
9. Пономаренко Є.Б. Облікове забезпечення управління фінансовими інвестиціями // Вісник ЖДТУ. – 2009. – №2. – С. 28-30.
10. Портфельне інвестування. Навч. посібник / А.А. Пересада, О.Г. Шевченко, Ю.М. Коваленко, С.В. Урванцева. – К.: КНЕУ, 2004. – 408 с.
11. Смалюк Г.Ф. Методи формування та реалізації інвестиційного портфеля // Наука й економіка. – 2007. – №2. – С.18-24.

REFERENCES

1. Duka A P The theory and practice of investment activity. Investing: Teaching Guide .. - K.: Karavela, 2007.- p.339-344. . [in Ukrainian].
2. Maksimova V.F. Investitsiyniy menedzhment. – M.: Moskovs'ka finansovo-promislova akademiya, 2005. – S. 14 – 53. . [in Russian]
3. Mil'nikov V. V. Investitsiyniy menedzhment. – M.: Akademichniy prospekt, 2002. – S. 176 – 192. . [in Russian]
4. Investitsii / Pod red. G.P. Podshivalenko, N.I. Lakhmetkinoy, M.V. Makarovoї i dr. – M.: KNORUS, 2006. – S. 153 – 187. . [in Russian]
5. Investitsii / Pod red. M.V. Chinenova. – M.: KNORUS, 2007. – S.119 – 141. . [in Russian]
6. Investitsiyana diyal'nist' / Za red. G. P. Podshivalenko i N. V. Kisel'ovoї. – M.: KNORUS, 2006. – S. 317 – 343. . [in Russian]
7. Antonov С. Ukraїns'kiy fondoviy rinok // Ekonomichna pravda. – 02.06.2010. – www.epravda.com.ua [in Ukrainian].
8. М. Dovbenko, O.Dovbenko. Suchasna teoriya portfel'nikh investitsiy // Ekonomika Ukraїni. – 2005. – №4. – S. 81-92[in Ukrainian].
9. Ponomarenko Є.Б. Oblikove zabezpechennya upravlinnya finansovimi investitsiyami // Visnik ZhDTU. – 2009. – №2. – S. 28-30[in Ukrainian].
10. Portfel'ne investuvannya. Navch. posibnik / A.A. Peresada, O.G. Shevchenko, Yu.M. Kovalenko, S.V. Urvantseva. – K.: KNEU, 2004. – 408 s[in Ukrainian].
11. Smalyuk G.F. Metodi formuvannya ta realizatsii investitsiyynogo portfelya // Nauka y ekonomika. – 2007. – №2. – S.18-24. [in Ukrainian].

РЕФЕРАТ

Гайдай Г.Г. Інвестиційний портфель як важлива складова інвестиційної стратегії / Г.Г. Гайдай // Вісник Національного транспортного університету. Серія «Економічні науки». Науково-технічний збірник. – К. : НТУ, 2019. – Вип. 2 (44).

В статті розглянута роль інвестиційного портфелю як важливої складової інвестиційної стратегії.

Метою даної статті є аналіз теоретичних підходів до формування інвестиційного портфелю та розробка рекомендацій щодо підвищення ефективності управління інвестиційним портфелем на рівні підприємства.

Ефективне управління інвестиційним портфелем створює джерела акумулювання капіталу у виробничу сферу підприємства, розвиток соціально-побутових інфраструктур. Крім того, активізація інвестиційної діяльності підприємств в галузі портфельного інвестування сприяє прискоренню розвитку фондового ринку України, структурній перебудові економіки. Тому вдосконалення інвестиційної діяльності підприємства для інвестора, що здійснює як реальні, так і фінансові

інвестиції, формуючи таким чином власний інвестиційний портфель, є запорукою його успішної діяльності в конкурентному ринковому середовищі.

В рамках дослідження було визначено, що для підвищення ефективності управління інвестиційним портфелем на рівні підприємства необхідно:

- розробити комплекс заходів, що дозволяють підприємству вчасно та з мінімальними втратами продати фінансові активи та/або вийти з інвестиційних проектів;
- конкретизувати етапи управління інвестиційним портфелем;
- визначитися зі ступенем диверсифікації портфеля інвестицій в залежності від стратегічних пріоритетів;
- якщо підприємство має наміри і можливості інвестувати значну частину активів у портфельні інвестиції, то варто співпрацювати в цьому напрямі з інституційними інвесторами – професійними учасниками фондового ринку.

Результати статті можуть бути використані при формуванні концептуальних засад організації інвестиційної стратегії підприємства в сучасних умовах функціонування економіки

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОРТФЕЛЬ, ДИВЕРСИФІКАЦІЯ.

ABSTRACT

Gaidai G.G. Investment portfolio as an important component of the investment strategy. Visnyk National Transport University. Series «Economic sciences». Scientific and Technical Collection. – Kyiv: National Transport University, 2019. – Issue 2 (44).

In the article the role of investment portfolio as an important share of the investment strategy. The purpose of this article is an analysis of the theoretical approaches to the formation of the investment portfolio and the development of recommendations to improve the effectiveness of the management of the investment portfolio at the level of the enterprise.

Effective management of the investment portfolio creates sources of accumulation of capital in the industrial sector enterprises, the development of social infrastructures. In addition, the intensification of investment activity of the enterprises in the field of portfolio investment contributes to the acceleration of the development of the stock market, the restructuring of the economy. Therefore, the improvement of the investment activity of the enterprise for the investor, both real and financial investment, forming his own investment portfolio, is the key to his success in the competitive market environment.

In the framework of the study was determined to enhance the effectiveness of the management of the investment portfolio at the level of the enterprise should:

- develop a set of measures that allow the enterprise in a timely manner and with minimal losses to sell financial assets and or get out of the investment projects;
- specify the stages in the management of the investment portfolio;
- to determine the degree of diversification of the portfolio of investments depending on the strategic priorities;
- if the company has the intent and ability to invest a significant portion of assets in portfolio investment, it is worth to cooperate in this direction with institutional investors – professional participants of the stock market.

The results of the article can be used to formulate the conceptual foundations of the organization the investment strategy of the enterprise in the current conditions of functioning of the economy

KEY WORDS: INVESTMENT ACTIVITY, INVESTMENT PORTFOLIO, DIVERSIFICATION

РЕФЕРАТ

Гайдай А.Г. Инвестиционный портфель как важная составляющая инвестиционной стратегии / А.Г. Гайдай // Вестник Национального транспортного университета. Серия «Экономические науки». Научно-технический сборник. – К.: НТУ, 2019. – Вып. 2 (44).

В статье рассмотрена роль инвестиционного портфеля как важной составляющей инвестиционной стратегии.

Целью этой статьи является анализ теоретических подходов к формированию инвестиционного портфеля и разработка рекомендаций для повышения эффективности управления портфелем инвестиций на уровне предприятия.

Эффективное управление портфелем инвестиций создает источники накопления капитала на предприятиях промышленного сектора, развитие социальной инфраструктуры. Кроме того активизация инвестиционной деятельности предприятий в области портфельных инвестиций

способствует ускорению развития фондового рынка, реструктуризации экономики. Поэтому совершенствование инвестиционной деятельности предприятия для инвестора, как реальных, так и финансовых инвестиций, формируя свой собственный инвестиционный портфель, является ключом к его успеху в конкурентной рыночной среде.

В рамках этого исследования было определено, что для повышения эффективности управления инвестиционным портфелем на уровне предприятия следует:

- разработать комплекс мер, которые позволяют предприятию в установленные сроки и с минимальными потерями продать финансовые активы и/ или выйти из инвестиционных проектов;
- конкретизировать этапы управления инвестиционным портфелем;
- определить степень диверсификации портфеля инвестиций в зависимости от стратегических приоритетов;
- если предприятие имеет намерение и возможность инвестировать значительную часть активов в портфельные инвестиции, то стоит сотрудничать в этом направлении с институциональными инвесторами – профессиональными участниками фондового рынка.

Результаты статьи могут быть использованы в формировании концептуальных основ организации инвестиционной стратегии предприятия в современных условиях функционирования экономики.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ИНВЕСТИЦИОННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ, ИНВЕСТИЦИОННЫЙ ПОРТФЕЛЬ, ДИВЕРСИФИКАЦИЯ.

АВТОР:

Гайдай Г.Г., Національний транспортний університет, кафедра економіки, старший викладач, e-mail: Ania-gy@ukr.net, тел.+380442803016, Україна, 01010, м.Київ, вул. Омеляновича-Павленка1., к. 313, orcid.org/ 0000-0002-1731-9056

AUTHOR:

Gaidai G G., National transport University, Department of Economics, senior lecturer, e-mail: Ania-gy@ukr.net, тел.+380442803016, Ukraine, 01010, Kyiv, Omelianov-Pavlenka str. 1, of. 313, orcid.org/0000-0002-1731-9056

АВТОР:

Гайдай А.Г., Национальный транспортный университет, кафедра экономики, старший преподаватель, e-mail: Ania-gy@ukr.net, тел.+380442803016, Украина, 01010, г. Киев, ул. Омеляновича-Павленка1, к.313, orcid.org/0000-0002-1731-9056

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Бондаренко Євгеній Валентинович, доктор економічних наук, професор, Президент академії інвестицій в науку і будівництво України, тел. +380442806170, Україна, 01010, м.Київ

Швец Л.В., кандидат економічних наук, Національний транспортний університет, кафедра економіки, професор, e-mail: V-Shvets@ukr.net , тел.+380442803016, Україна, 01010, м.Київ, вул. Омеляновича-Павленка 1.

REVIEWER:

Bondarenko E. V., Doctor of Economics, professor, President of the Academy of investment in science and Construction of Ukraine. tel.+380442806170, Ukraine, 01010, Kyiv.

Shvets L. V., candidate of economic Sciences, National Transport University, Department of Economics, associate Professor , e-mail: _V-Shvets@ukr.net , tel.+380442803016, Ukraine, 01010, Kyiv, Omelianov-Pavlenka str. 1.